

ÓLAFUR HALLDÓRSSON

ÆTT EIRÍKS RAUÐA

Í 89. kapítula Sturlubókar og 77. kapítula Hauksbókar Landnámu er föðurrættar Eiríks rauða getið á þessa leið:

Þorvaldur son Ásvalds Úlfssonar, Yxna-Þórissonar, og Eiríkur rauði son hans fóru af Jaðri fyrir víga sakir og námu land á Hornströndum og bjuggu að Dröngum.¹

Texti sömu ættar er í upphafi 2. kapítula Eiríks sögu rauða:

Þorvaldur hét maður; hann var son Ásvalds Úlfssonar, Yxna-Þórissonar. Eiríkur rauði hét son hans. Þeir feðgar fóru af Jaðri til Íslands fyrir víga sakir og námu land á Hornströndum og bjuggu að Dröngum.²

Ennfremur er sama ættartala í 158. kapítula Sturlubókar:

Þorvaldur Ásvaldsson, Úlfssonar, Yxna-Þórissonar nam Drangaland og Drangavík til Enginess og bjó að Dröngum alla ævi. Hans son var Eiríkur rauði er byggði Grænland, sem fyrir segir.³

Í Landnámu eru víðar raktar ættir til Öxna-Þóris,⁴ svo og í Laxdælu,⁵ Þorsteins sögu hvíta,⁶ Vopnfirðinga sögu⁷ og Njálu.⁸ Ættartölur þessar eru hér á eftir settar upp í töflu og raðað eftir heimildum:

¹ *Íslensk fornrit* I, 130.

² *Ísl. forn.* IV, 197; Sven B. F. Jansson, *Sagorna om Vinland*, Lund 1944, bls. 28.

³ *Ísl. forn.* I, 197.

⁴ *Ísl. forn.* I, 232, 233, 259, 290 og 291.

⁵ *Ísl. forn.* V, 85.

⁶ *Ísl. forn.* XI, 3.

⁷ Sama rit, 23.

⁸ *Ísl. forn.* XII, 352.

Tafla I

Rauðúlfur, sem getið er í 227. kaþítula Sturlubókar, er nefndur Ráðúlfur í 193. kaþítula Hauksbókar. Ósvaldur er sagður sonur Öxna-Þóris í Landnámu, Vopnfirðinga sögu og Njálu, en sonur Göngu-Hrólfis Öxna-Þórissonar í Þorsteins sögu hvíta. Kaðlín er í 84. kaþítula Sturlubókar og 72. kaþítula Hauksbókar sögð dóttir Göngu-Hrólfis,⁹ eins og í Laxdælu, en í Landnámu (309. kaþítula Sturlubókar, 270. kaþítula Hauksbókar), Historia Norwegiæ, Fagurskinnu, Orkneyinga sögu, Ólafs sögu helga hinni sérstöku, Heimskringlu og Knýttlinga sögu er Göngu-Hrólfur sagður sonur Rögnvalds Mærajarls.¹⁰ Í Historia Norwegiæ er Göngu-Hrólfur nefndur Rodulfus, 'a sociis Gongurolfr cognominatus' (þ. e. auknefndur Göngu-Hrólfur af félögum sínum).¹¹ Nú er engin leið að vita hvernig á því stendur, að Göngu-Hrólfur er talinn sonur Öxna-Þóris í Laxdælu og Þorsteins sögu hvíta, en líklegt er að Úlfur í Eiríks sögu og Landnámu, Rauðúlfur eða Ráðúlfur í Landnámu og Göngu-Hrólfur í Laxdælu og Þorsteins sögu hvíta séu komnir af einu og sama nafni. Ásvaldur í Eiríks sögu rauða og Landnámu og Ósvaldur í Þorsteins sögu hvíta, Vopnfirðinga sögu, Njálu (þar er nafnið afbakað á ýmsa vegu í handritum) og Landnámu er að sjálfsögðu sama nafnið, og er þá augljóst, ef Ósvaldur (Ásvaldur) sonur eða sonarsonur Öxna-

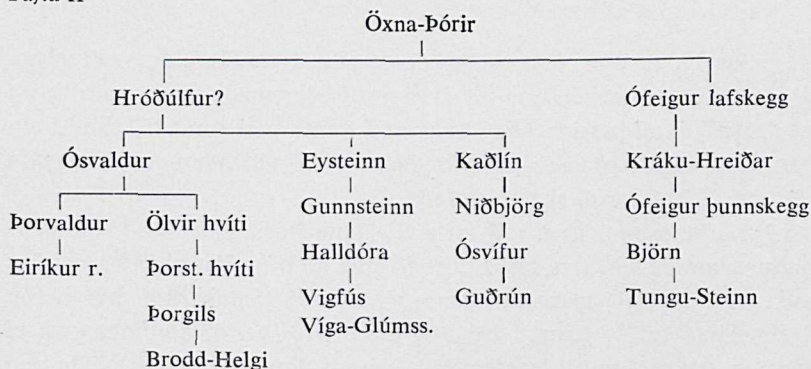
⁹ *Ísl. forn.* I, 123.

¹⁰ Sbr. Svend Ellehøj, Studier over den ældste norrøne historieskrivning, *Bibliotheca Arnamagnæana* XXVI, Hafnía 1965, 161–71 og Tillæg; *Ísl. forn.* I, 314.

¹¹ *Monumenta Historica Norwegiæ*, udg. ved Dr. Gustav Storm, Kristiania 1880, bls. 90.

Þóris hefur verið til, að Ölvir hvíti í Álmdölum og Þorvaldur landnámsmaður á Dröngum hafa verið bræður, ef þeir hafa verið til annars staðar en á bókum. Sömu leiðis verður að gera ráð fyrir að Ósvaldur og Eysteinn, landnámsmaður í Hörgárdal, hafi verið bræður, ef Úlfur, Göngu-Hrólfur og Rauðúlfur (Ráðúlfur) er allt upphaflega sama nafnið (Hróðúlfur?). Þá yrði ættskrá frá Öxna-Þóri á þessa leið:

Tafla II

Landnámsmenn sem nöfn þeirra eru á þessari skrá eru sem hér segir: Þorvaldur á Dröngum, talinn þriðji maður frá Öxna-Þóri; Þorsteinn hvíti, talinn þriðji eða fjórði maður frá Öxna-Þóri; Eysteinn á Lóni (Skipalóni), talinn annar maður frá Öxna-Þóri; Ófeigur lafskeggur og Kráku-Hreiðar sonur hans, taldir fyrsti og annar maður frá Öxna-Þóri. Niðbjörg, talin þriðji maður frá Öxna-Þóri, er í Laxdælu og Landnámu sögð kona Helga Óttarssonar, en hann var samkvæmt Laxdælu, Eyrbyggju og Landnámu sonarsonur Bjarnar hins austræna og annar maður frá landnámsmanni.¹²

Öxna-Þórir er í heimildum talinn samtímamaður Haralds hárfagra. Af honum hefur verið stutt frásögn í Hauksbók og er varðveitt í eftiritum, best í svonefndum viðauka Skarðsárþókar:

Yxna-Þórir hét maður ágætur á Ögðum og auðigur; hann átti þar þær þrjár eyjar er átta tígir yxna var í hverri. En er Haraldur konungur hárfagri bað hann strandhöggs, þá gaf hann honum eina eyna og alla yxnina með. Af því var hann kallaður Yxna-Þórir, og er frá honum komið margt stórmenni á Íslandi og Noregi. Son Þóris

¹² *Ísl. forn.* V, 85, IV, 12, I, 122–23.

var Ósvaldur faðir Ölvis hins hvíta, föður Þorsteins hins hvíta, föður Þorgils, föður Brodd-Helga, föður Víga-Bjarna.¹³

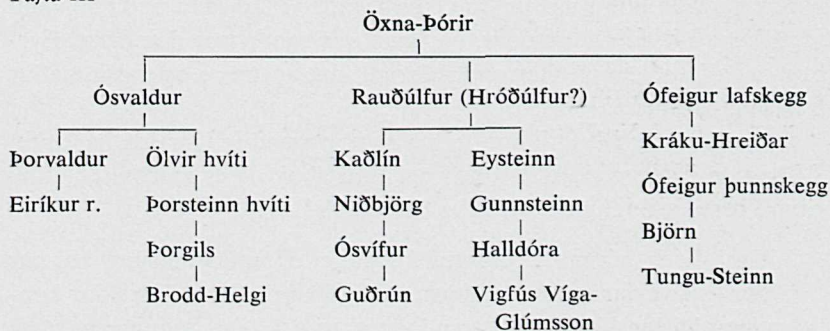
Samkynja frásögn, ugglaut runnin frá sömu heimild, er í Laxdælu:

... hann (*p. e. Öxna-Þórir*) var hersir ágætur austur í Vík. Því var hann svo kallaður, að hann átti eyjar þrjár og átta tigu yxna í hverri. Hann gaf eina eyna og yxnina með Hákonni konungi, og varð sú gjöf allfræg.¹⁴

Í þessari klauðu er 'Hákonni' ugglaut villa fyrir Haraldi, væntanlega til komin vegna þess að nafnið hafi verið skammstafað í handriti, og bendir það til að þessi frásögn hafi verið í einhverri gamalli heimild um Harald hárfagra, þar sem augljóst hefur verið við hvern var átt, enda þótt nafnið hafi verið skammstafað.

Í heimildum sem gera ráð fyrir að Öxna-Þórir hafi verið samtíma- maður Haralds hárfagra er eðlilegt að ætla að börn hans eða barnabörn hafi verið meðal landnámsmanna á Íslandi. Samkvæmt því hefðu Kráku-Hreiðar, Eysteinn á Lóni og Ölvir hvíti verið samtímamenn, ef fylgt er ættartölum í Landnámu, Vopnfirðinga sögu og Njálu, en Göngu-Hrólfri í ættartölunni í Þorsteins sögu hvíta hafnað og gert ráð fyrir að Ósvaldur hafi verið sonur Öxna-Þóris. Sömu leiðis hefur Þorvaldur á Dröngum verið þessum landnámsmönnum samtíða, ef gert er ráð fyrir að Ásvaldur og Ósvaldur hafi verið einn og sami maður. Þá yrði ættskrá frá Öxna-Þóri á þessa leið:

Tafla III

¹³ *Skarðsárabók* . . ., Jakob Benediktsson gaf út, Reykjavík 1958, bls. 192–93.

¹⁴ *Ísl. fornrr.* V, 85.

Tungu-Steins er getið í Grettis sögu, en varla er sú saga tækur vitnisburður um hvenær hann hafi verið uppi. Samkvæmt 209. kapítula Sturlubókar og 176. kapítula Hauksbókar Landnámu var Tungu-Steinn þriðji maður frá landnámsmanni í móðurætt.¹⁵ Það er því líklegt að Brodd-Helgi, Guðrún Ósvífursdóttir, Vigfús Víga-Glúmsson og Tungu-Steinn hafi verið samtímamenn, en Guðrún Ósvífursdóttir líklega yngst þeirra, að því er ætla má af ættartölum; Gellir sonur hennar var fæddur um 1009. Þessum mönnum hefur Eiríkur rauði einnig verið samtíða, og kemur þá ekki til mála að hann hafi verið þriðji maður frá Öxna-Þóri. Ef ættartala Eiríks rauða í sögu hans og Landnámu er tekin trúanleg verður að gera ráð fyrir að Öxna-Þórir hafi átt son sem Úlfur hét og að hann hafi látið son sinn heita eftir Ósvaldi bróður sínum; mætti þá gera ráð fyrir að Úlfur hafi verið yngstur þeirra sona Öxna-Þóris sem heimildir nefna, og væri tímatal þá ekki eindregið því til fyrirstöðu, að ættartalan fengi staðist. En ættartala Eiríks rauða er af öðrum ástæðum heldur ósennileg.

Í 158. kapítula Sturlubókar segir að Þorvaldur Ásvaldsson hafi numið Drangaland og Drangavík til Enginess, en í 156. kapítula Sturlubókar og 126. kapítula Hauksbókar, að Skjalda-Björn hafi numið land frá Straumnesi til Dranga, og verður þá ekki betur séð en að landnám þeirra Þorvaldar og Skjalda-Bjarnar hafi skarast.¹⁶ Líklegt er að Hornstrandir hafi byggst síðar en flest önnur héruð landsins, og er þó ekki víst að miklu hafi munað, því að trúlegt er að rekaviðurinn og önnur hlunnindi á Ströndum hafi freistað manna til búsetu. Ef rétt er sagt frá landnámi Þorvalds á Dröngum er þess að vænta, að hann hafi komið í síðara lagi þeirra landnámsmanna sem settust að á Ströndum og hafi orðið að setta sig við kostarýrt land. Á þetta hefur verið bent til skýringar því, að Eiríkur rauði hafi flust suður til Breiðafjarðar.¹⁷

Líklegt er að Eiríkur rauði hafi andast um 1015, og má þá gera ráð fyrir að hann hafi verið fæddur um eða skömmu fyrir 950.¹⁸ Í Eiríks sögu rauða og Landnámu segir að Þorvaldur og Eiríkur rauði 'fóru af Jaðri fyrir víga sakir.' Eftir þessu verður að gera ráð fyrir að Eiríkur

¹⁵ *Ísl. fornrr.* I, 242.

¹⁶ Sama rit, 197 og nmgr. 10.

¹⁷ Gwyn Jones, *The Norse Atlantic Saga*, London 1964, bls. 45.

¹⁸ *Grænland í miðaldaritum*, Ólafur Halldórsson bjó til prentunar, Reykjavík 1978, bls. 381–82.

hafi verið uppkominn maður, vopnfær og farinn að vega menn, þegar hann kom til Íslands, væntanlega ekki yngri en tvítugur. Þeir feðgar hefðu þá átt að koma til Íslands um eða skömmu fyrir 970.

Elsta rituð heimild sem getur Eiríks rauða er Íslendingabók Ara fróða væntanlega rituð fyrir 1133. Þar er Eiríks getið á þessa leið: 'Eiríkur hinn rauði hét maður breiðfirskur . . .'¹⁹ Ef texti Eiríks sögu rauða og Landnámu er tekinn trúanlegur verður að gera ráð fyrir að Eiríkur hafi verið fáein ár á Dröngum á Hornströndum. Þá verða ekki eftir handa honum nema rétt um tíu ár til búsetu við Breiðafjörð, og væri þá líklegra að Ari fróði hefði nefnt hann mann norrænan, þ. e. norskan. Ari notar 'maður norrænn' um landnámsmennina Ingólf í Reykjavík og Ketilbjörn á Mosfelli; Helgi magri segir hann að hafi verið norrænn og Ketill flatnefur hersir norrænn, en um Úlfjót segir hann, að hann var 'maður austrænn'. Tungu-Oddur og Þórarinn Ragabróðir segir Ari að hafi verið borgfirskir, en Þorsteinn surtur og Eiríkur rauði breiðfirskir. Tungu-Oddur, Þórarinn Ragabróðir og Þorsteinn surtur voru barnfæddir í þeim héruðum sem Ari kennir þá við; líklegt væri að sama máli gegndi um Eirík rauða. Að sjálfsögðu verða orð Ara þó ekki tekin sem bjargföst sönnun þess að Eiríkur rauði hafi verið borinn og barnfæddur Breiðfirðingur, en þó verður að leggja áherslu á, að vitnisburður Ara er mikilvægur, bæði vegna þess að Íslendingabók er langelst allra heimilda sem geta Eiríks rauða og vegna þess að hún er skrifuð af manni sem var nákunnugur við Breiðafjörð.

Í Eiríks sögu rauða og Landnámu er sagt frá deilum Eiríks við Þorgest á Breiðabólstað, sem í Eyrbyggju er nefndur hinn gamli.²⁰ Í þessum deilum hafa breiðfirskir höfðingjar skipst í tvo flokka, með og á móti Eiríki, og verður ekki betur séð en að sú skipting hafi farið eftir ættum og mægðum. Þorgesti fylgdu að málum Þorgeir úr Hítardal bróðursonur hans, synir Þórðar gellis, væntanlega Eyjólfur grái, Þorkell kuggi og Þórarinn fylsenni, en Þorgestur átti Arnóru systur þeirra; einnig fylgdu Þorgesti svili hans, Áslákur úr Langadal og Illugi sonur hans. Eiríki fylgdu að málum synir Þorbrands Þorfinnssonar í Álftafirði, Þorbjörn Vífilsson, Eyjólfur úr Svíney og Víga-Styrr. Eyjólfur úr Svíney og Víga-Styrr voru systkinasynir, að því er sagt hefur verið í Melabók Landnámu, en engar heimildir geta þess, að þeir hafi verið vandabundnir sonum Þorbrands úr Álftafirði eða Þorbirni Vífilssyni,

¹⁹ *Ísl. forn.* I, xvii-xviii og 13.

²⁰ *Ísl. forn.* IV, 59.

né heldur að neinn þessara manna hafi verið skyldur eða venslaður Eiríki rauða, enda eru heimildir um ættir þessara manna af skornum skammti.

Móðir Eiríks rauða er hvergi nefnd, og engra móðurfrænda hans er getið í heimildum, nema Þorkels farsersks sem er sagður systrungur Eiríks rauða í 93. kapítula Sturlubókar og 80. kapítula Hauksbókar.²¹ Engar heimildir nefna föður Eyjólfss í Svíney; hann er nefndur Æsuson í Eyrbyggju, sem bendir til að hann hafi ungur misst föður sinn. Kona hans er heldur ekki nefnd í heimildum. Þorbjörn Vífilsson er sagður sonur Vífils leysingja Auðar djúpúðgu í 100. kapítula Sturlubókar og 27. kapítula Melabókar, svo og í Eiríks sögu rauða,²² en sú ættfærsla fær alls ekki staðist; Þorbjörn hefur verið miklu yngri maður en svo, að hann gæti verið sonur manns sem kom út með Auði djúpúðgu. Af þessu er það tvennt ljóst, að hvorki eru til heimildir sem gætu gefið bendingu um skyldleika eða vensl Eiríks rauða og stuðningsmanna hans, né heldur neinar heimildir sem gætu afsannað að hann hafi verið skyldur þeim eða venslaður.

Ef orð Ara fróða í Íslendingabók, þar sem segir að Eiríkur rauði hafi verið 'maður breiðfirskur', eru skilin á þann veg, að Eiríkur hafi verið borinn og barnfæddur í Breiðafirði er augljóst að þar hefur hann átt frændur og venslamenn. Leit í heimildum að þessum ættmönnum Eiríks getur aldrei orðið annað en leikur. Þó má telja öruggt að bandamenn hans í Breiðafirði hafi verið í einhverjum ættartengslum við hann, en engin leið er að ráða í þau tengsl af varðveittum heimildum. Þó skal hér aðeins brugðið á leik.

Í 89. kapítula Sturlubókar, 77. kapítula Hauksbókar og 2. kapítula Eiríks sögu rauða segir að Eiríkur var með Ingólfi á Hólmslátri veturinn áður en hann fór að byggja Grænland.²³ Ingólfur þessi er ekki ættfærður fremur en aðrir Breiðfirðingar sem eru nefndir í frásögnum af deilum Eiríks rauða og Þorgestlinga, en vitanlega er ekki átt við landnámsmanninn Ingólf Ánason á Hólmslátri, sem er nefndur í 94. kapítula Sturlubókar og 81. kapítula Hauksbókar,²⁴ heldur væntanlega afkomanda hans, eða öllu fremur Þorvalds bróður hans, í þriðja eða fjórða lið. Þá má spyrja á hvern hátt Ingólfur á Hólmslátri hafi verið svo

²¹ *Ísl. fornr.* I, 134–35.

²² *Ísl. fornr.* I, 141; IV, 196–97.

²³ *Ísl. fornr.* I, 132; IV, 201.

²⁴ *Ísl. fornr.* I, 134–37.

vandabundinn Eiríki rauða, að hann hafi tekið hann til sín, og verður þá að hafa í huga, að Eiríkur hafði þremur árum áður orðið sekur á Þórsnessþingi, en raunar er ekki tekið fram hvort hann hafi verið dæmdur sekur skógarmaður eða í þriggja ára útleggð, og má vera að þeir sem þessar frásagnir skráðu hafi gert ráð fyrir að hann hafi verið þrjá vetur á Grænlandi í sekt sinni og laus úr sekt þegar hann kom heim til Íslands aftur. En allt um það höfðu engar sættir tekist með honum og Þorgestlingum, og mátti sá maður sem tók við honum til vetursetu þess vegna búast við fjandskap þeirra sem áttu harma sinna að hefna á Eiríki.

Í Landnámu eru ekki raktar ættir frá Ingólfi hinum sterka Ánasyni á Hólmslátri, en getið er um afkomendur Þorvalds bróður hans, og er texti Hauksbókar þar fyllri en Sturlubókar og e. t. v. aukinn eftir ættar-töluriti Brands priors hins fróða. Í Hauksbók segir að son 'Þorvalds var Þorleifur, faðir Halldórs ...' Þorleifur Þorvaldsson er einnig nefndur í Sturlubók, og segir þar að hann hafi búið á Hólmslátri.²⁵

Ingólfur hinn sterki, sonur 'Ána Ávaldssonar öngt í brjósti', er hálfgerður vandræðagemlingur. Í Sturlubók segir að hann 'nam land inn frá Laxá til Skraumuhlaupsár og bjó á Hólmslátri; hans bróðir var Þorvaldur, faðir Þorleifs er þar (*p. e. á Hólmslátri*) bjó síðan.' Í Hauksbók segir hinsvegar að 'Ingólfur hinn sterki og Þorvaldur, synir Ána Ávaldssonar öngt í brjósti, námu land inn frá Laxá til Skráumuhlaupsár og bjó á Hólmslátri.' Þar er hins vegar ekki tekið fram hvar Þorleifur Þorvaldsson hafi búið, og ekki verður ráðið af textanum hvort eintölumyndin 'bjó' eigi fremur við Ingólf en Þorvald. Jón Jóhannesson og Jakob Benediktsson eru sammála um að eintölumyndin 'bjó' sýni, að Þorvaldi hafi verið skotið inn í texta Hauksbókar.²⁶ En hugsanleg skýring væri einnig að nafn hafi fallið niður á eftir 'bjó' í texta Hauksbókar: og bjó Ingólfur (eða Þorvaldur) á Hólmslátri. Ýmsir hafa látið sér detta í hug, að Ingólfur á Hólmslátri væri sami maður og Ingólfur hinn sterki sonur Þórólfs sparrar, landnámsmanns að Hvallátrum, sem er getið í 131. kapítula Sturlubókar, 103. kapítula Hauksbókar og 44. kapítula Melabókar.²⁷ Ef Ingólfur Þórólfsson hefur verið til annars staðar en á bókum hefði Eiríkur rauði tímans vegna getað verið samtímamaður barnabarna

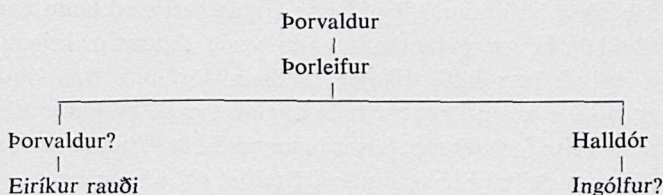
²⁵ *Ísl. forn.* I, 135–37.

²⁶ Jón Jóhannesson, *Gerðir Landnámabókar*, Reykjavík 1941, bls. 192–93; *Ísl. forn.* I, 135, nmgr. 5.

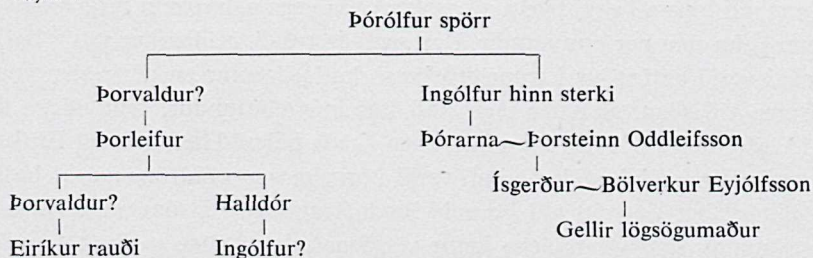
²⁷ *Gerðir Landnámabókar*, 193; *Ísl. forn.* I, 136, nmgr. 1.

hans. En þetta skiptir litlu máli. Ef Ingólfur á Hólmslátri, sá sem tók við Eiríki rauða til vetursetu, hefur verið til annars staðar en í frásögnunum af Eiríki, er líklegt að hann hafi verið sonur Halldórs Þorleifssonar, þriðji maður frá landnámsmanni, ef farið er eftir 94. kapitula Sturlubókar og 81. kapitula Hauksbókar, og þá væntanlega samtímamaður Eiríks rauða. Synir Eiríks rauða eru taldir Leifur, Þorsteinn og Þorvaldur. Leifur er stuttnefni, og er líklegt að hann hafi raunar heitið fullu nafni Þorleifur, ef Eiríkur faðir hans hefur farið að fornum venjum og haft sama nafnlið í nöfnum allra sona sinna.²⁸ Þá má leika sér að þeirri hugmynd, að Eiríkur rauði og Ingólfur á Hólmslátri hafi verið bræðrasynir og Eiríkur rauði hafi látið elsta son sinn heita eftir afa sínum, en yngri son eftir föður sínum, og kæmu þá tvenns konar ættarskrár til greina, eftir því hvort maður vill hafa Ingólf hinn sterka að Hvallátrum og á Hólmslátri einn mann eða tvo:

Tafla IV

Tafla V

Tafla V kemur naumast til greina; samkvæmt henni hefði Eiríkur rauði verið jafnlangt kominn frá landnámsmanni og Gellir Bölverksson, sem var lögsögumaður 1054–62 og 1072–74 og gæti verið faðdur um svipað leyti og Eiríkur rauði dó, en óhugsandi er að ættleggur Gellis hafi

²⁸ Assar Janzén, *De fornvästnordiska personnamnen*, *Nordisk kultur* VII, bls. 32–34.

gengið síðar fram en hinn, vegna þess að Gellir er kominn í kvenlegg af Ingólfi sterka. Hins vegar rekst tafla IV ekki á tímatal.

Ef leiknum er haldið áfram mætti ímynda sér að móðir Eiríks rauða hafi verið dóttir Þorsteins hreggnasa, systir Þorbjargar fyrri konu Víga-Styrs og að Þorsteinn sonur Eiríks rauða hafi verið látinn heita eftir móðurföður sínum. Þar væri þá skýring þess, að Víga-Styrr er í heimildum talinn einn helsti stuðningsmaður Eiríks.

Ef gert er ráð fyrir að það sé missögn í heimildum, að Eiríkur rauði hafi verið sonur Þorvalds landnámsmanns á Dröngum á Hornströndum verður einnig að gera ráð fyrir missögn, að hann hafi ráðist norðan og rutt lönd í Haukadal. Missögn af þessu tagi gæti verið komin upp vegna þess, að Eiríkur hafi raunar verið frá Dröngum á Skógarströnd. Í sjálfu sér er ekki ástæða til að rengja að Eiríkur hafi rutt lönd í Haukadal, eftir að hann gekk að eiga Þjóðhildi; hann hefur þá fengið land hjá stjúpföður hennar, Þorbirni að Vatni. Hins vegar getur naumast verið rétt, að Eiríkur hafi numið Brokey og Öxney, eftir að hann var gerður úr Haukadal; þessar eyjar hafa varla verið ónumdar kringum 980; líklegra er að þær hafi tilheyrt landnámsjörðinni Breiðabólstað á Skógarströnd, eins og Drangar hafa ugglaut gert, og hefur Eiríkur þá leitað aftur heim í áthagana, þegar hann varð héraðssekur úr Haukadal.

Kaflinn um deilur Eiríks rauða í Breiðafirði í sögu hans og Landnámu er á ýmsan hátt merkilegur. Hann virðist vera skrifaður af kunnugum manni, og er augljóst að sá sem fyrst færði hann í letur hefur gert ráð fyrir að ekki þyrfti að ættfæra eða gera nána grein fyrir mönnum þeim sem þar eru nefndir. Best gæti ég trúað, að Eiríkur rauði hafi ekki verið ættfærður í frumgerð þessa kafla, fremur en aðrir sem þar koma við sögu, en síðar meir hafi Landnámuhöfundur, væntanlega á 13. öld, ráðið bót þar á, en hafi enga ritaða heimild haft um ætt Eiríks rauða aðra en þá, að hann hafi verið Þorvaldsson frá Dröngum, og hafi talið að þar væri átt við Þorvald landnámsmann á Dröngum á Hornströndum, sem væntanlega hefur verið nefndur í elstu gerðum Landnámu og e. t. v. talinn afkomandi Öxna-Þóris. En önnur skýring kemur einnig til greina. Hugsanlegt er að það sé sjálfur höfundur Eiríks sögu rauða sem hefur gert söguhetju sína að syni landnámsmanns og hafi þá farið eins að og þegar hann ættfærði Þorbjörn Vífilsson. Ef svo er mætti ætla, að hann hafi fengið kaflann um vígaferli Eiríks rauða í Haukadal og deilur hans við Þorgestlinga frá kunnugum manni við Breiðafjörð þegar hann var að draga að sér efni sögunnar.

Orð Ara fróða í Íslendingabók, að Eiríkur rauði hafi verið maður breiðfirskur, koma fullkomlega heim við frásagnir Eiríks sögu og Landnámu, að Eiríkur hafi haft fylgi breiðfirskra stórbænda í deilu sinni við Þorgestlinga, og styður hvort tveggja þá ályktun, að hann hafi verið borinn og barnfæddur Breiðfirðingur. Ættartala frá Öxna-Þóri, væntanlega færð í letur öld síðar en Íslendingabók og á ýmsan hátt tortryggileg, dugir ekki til að hnekkja þeirri ályktun.